

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 24-11-2017

Αρ. Πρωτ. 11159/2017

Πληροφορίες :
Τηλ.: 210-6411528
Fax : 210-6411523

Προς

Τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου

κ. Βασίλειο Πέππα

Θέμα: «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος σύμφωνα με τον Ν.3226/2004»

Προσφάτως περιήλθαν σε γνώση μας καταγγελίες πολλών Ρομά, οι οποίοι επιθυμούν να εκδώσουν έγγραφα κατ' άρθρο 782 ΚΠολΔ (Σύνταξη Ληξιαρχικής Πράξης), οι οποίοι αφενός είναι αναλφάβητοι, αφετέρου δεν έχουν την απαιτούμενη οικονομική άνεση για να διορίσουν δικηγόρο και για τους οποίους, συνεπώς, η μόνη λύση για την έκδοση των εγγραφών τους είναι η προσφυγή στο θεσμό της δωρεάν νομικής βοήθειας.

Ωστόσο, παρότι ως δικαιούχοι της δωρεάν νομικής βοήθειας, στο νόμο ορίζονται και οι ανιθαγενείς, χωρίς καμία αναφορά σε προαπαιτούμενα έγγραφα (απαιτείται βέβαια σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 Ν.3226/2004 να έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση), οι αιτήσεις τους, πολλές φορές απορρίπτονται προφορικά από τους Ειρηνοδίκες ή δεν

παραλαμβάνονται και από τους Γραμματείς των Ειρηνοδικείων της Χώρας, με το επιχείρημα της έλλειψης εγγράφων, που αποδεικνύουν την οικονομική απορία των αιτούντων.

Το δικαίωμα στη δωρεάν νομική βοήθεια αναγνωρίζεται τόσο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, όσο και στον Χάρτη Ανθρώπινων Δικαιωμάτων της Ε.Ε. και κατοχυρώνεται στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.3226/2004, ο οποίος ορίζει:

- 1) Στο άρθρο 1 παρ. 1 ότι: «Δικαιούχοι νομικής βοήθειας είναι οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δικαιούχοι είναι, επίσης, οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες τρίτου κράτους και ανιθαγενείς, εφόσον έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθης διαμονή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 2) Στο άρθρο 1 παρ. 2 του ίδιου νόμου ότι: «Πολίτες χαμηλού εισοδήματος, δικαιούχοι νομικής βοήθειας, είναι εκείνοι των οποίων το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα δύο τρίτα των κατώτατων ετήσιων ατομικών αποδοχών που προβλέπει η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας....»
- 3) Στο άρθρο 2 παρ. παρ. 1&2 του ίδιου νόμου ότι: «Η νομική βοήθεια παρέχεται ύστερα από αίτηση του δικαιούχου. Η αίτηση αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την παροχή βοήθειας» και ότι: «Στην αίτηση επισυνάπτονται τα αναγκαία δικαιολογητικά αποδεικτικά της οικονομικής κατάστασής (ιδίως αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή

βεβαίωση του εφόρου ότι δεν υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης, αντίγραφο δήλωσης περιουσιακής καταστάσεως, εκκαθαριστικού σημειώματος, Α.Φ.Μ., βεβαιώσεις υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, ένορκες βεβαιώσεις) και αποδεικτικά της κατά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 1 κατοικίας ή διαμονής, εάν πρόκειται για πολίτη τρίτου κράτους».

Επιπλέον σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 2 ορίζεται ότι: «Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση, ο αρμόδιος για την εξέτασή της δικαστής μπορεί να εξετάσει μάρτυρες, καθώς και τον αιτούντα, με όρκο ή χωρίς όρκο, να συγκεντρώσει κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχείο και να διατάξει την κλήτευση του αντιδίκου». και σύμφωνα με την παρ. 5 του ίδιου άρθρου, ότι: « Η αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί σε περίπτωση μεταβολής των πραγματικών περιστατικών. Συμπληρωματική αίτηση επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση».

Κατόπιν των ανωτέρω, στην περίπτωση των Ρομά είναι επόμενο, οι τελευταίοι να μην μπορούν να προσκομίσουν τα αναγκαία δικαιολογητικά αποδεικτικά της οικονομικής τους κατάστασης, ιδίως αντίγραφο φορολογικής δήλωσης, εκκαθαριστικό σημείωμα ή Α.Φ.Μ., οπότε θα πρέπει να εφαρμοστούν οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 2 του Ν.3226/2004, όπως ισχύει, και να ακολουθεί ο ορισμός δικηγόρου για παροχή δωρεάν νομικής βοήθειας στους Ρομά.

Αφορμή για να επιληφθούμε του ως άνω θέματος, υπήρξε η αδυναμία των μητέρων Ρομά, που γεννούν σε Μαιευτικές Κλινικές Γενικών Κρατικών Νοσοκομείων να παραλάβουν τα νεογνά κατά την έξοδό τους από την κλινική,

λόγω του ότι δεν έχουν τα απαραίτητα ταυτοποιητικά και νομιμοποιητικά έγγραφα, με συνέπεια τα νεογνά να παραμένουν επί μήνες στα μαιευτήρια ή να οδηγούνται σε ιδρύματα φροντίδας βρεφών, σε αντίθεση των οποιοδήποτε διατάξεων της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στερούμενα τη φυσική τους οικογένεια.

Για τους λόγους αυτούς, παρακαλώ όπως κοινοποιηθούν τα ανωτέρω σε όλα τα Πρωτοδικεία και Ειρηνοδικεία της Χώρας.

Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ξένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου

Κοινοποιείται:

1. κ.κ. Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών της Χώρας
2. κ. κ. Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών της Χώρας
3. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης- Γραφείο Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά
- ✓ 4. κ. Χρήστο Ηλιάδη, Εθνικό Συντονιστή Προγράμματος "JUSTROM"

Φ.Ε.